

NED. MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING DER TANDHEELKUNDE

ANALYTISCH VERSLAG VAN DE 68e H. B. VERGADERING OP
ZATERDAG 12 DEC. 1931, OM 5 UUR IN „KRASNAPOLSKY” TE
AMSTERDAM.

Agenda:

1. Opening.
2. Notulen 67e H. B. vergadering.
3. Ingekomen stukken.
4. Behandeling ingekomen antwoorden der afdelingen op de door het D. B. ingezonden rapporten.
5. Voorstellen tot wijziging van Statuten en H. R.
6. Voorstel van het D. B. om voor het geschilderd portret van wijlen Dr. H. de Groot een bijdrage van f 200.— te verleenen.
7. Voorstel van het D. B. om de Buitengewone Algemeene Vergadering te houden op Zaterdag 20 Februari te Utrecht.
8. Rondvraag.
9. Sluiting.

Aanwezig volgens presentielijst:

de Heeren Nord, Becker, Salomons, Van Hasselt, Margadant, Van den Hoorn, Oostingh, Spoorenberg, Parmet, Berkenbosch Berends, Rengers, Van der Molen, Duyzings, Bloemendal, Rozendaal, Oddens, Paërl, Edel, Henry en Mr. Nord Thomson; na de pauze als gasten: J. Sanders Ezn., Van Andel en Visser.

1. Te 5.20 uur opent Voorzitter Nord de vergadering en heet de aanwezigen welkom.

2. Notulen van de 67e H. B. vergadering worden na enkele wijzigingen goedgekeurd en gearresteerd.

3. Ingekomen stukken.

a. Verzoek van den Heer Van der Meulen, conservator in de tandheelkunde aan de R. U. te Leiden om de Mij.-bibliotheek aan Leiden af te willen staan.

De Voorzitter meent, dat, waar de onderhandelingen met de R. U. te Utrecht nog hangende zijn, er geen termen aanwezig zijn vooralsnog aan dit verzoek te voldoen en verzoekt den Secretaris den Heer Van der Meulen dienovereenkomstig te berichten.

b. Rapport van de Commissie Organisatie Tentoonstelling Congres te Parijs, waaruit blijkt, dat er een nadeelig saldo van f 392.25 is. Waar de Mij. reeds vroeger een maximum crediet van f 200.— heeft toegezegd, heeft het D. B. aan de Commissie bericht, dat het hier verder niet op in kan gaan.

c. Bedankschrijven van de Heeren Boelaars (25-jarig jubileum) en Käyser (75en verjaardag) voor gelukwensen van de Maatschappij.

d. Bedankschrijven van de R. T. V. voor geschenk en hulde ter gelegenheid van haar 30-jarig jubileum.

e. Voorstel van de afd. Amsterdam, om vanuit de Mij. een inzameling te houden voor het Crisis-Comité. Na eenige discussie wordt besloten hiervan af te zien, daar de collegae reeds op andere wijze in de gelegenheid zijn gesteld hunne bijdrage te storten bij de plaatselijke comité's e. d.

6. Voorstel van het D. B. om voor het geschilderd portret van wijlen Dr. H. de Groot een bijdrage van f 200.— te verleen.

Door het H. B. goedgekeurd.

7. Voorstel van het D. B. om de Buitengewone Algemeene Vergadering te houden op Zaterdag 20 Februari te Utrecht.

De Voorzitter deelt mede, dat dit in verband staat met het feit, dat de wijzigingen der Statuten en H. R. twee maanden van te voren in het bezit der afdeelingen moeten zijn. (art. 4 H. R.). Er wordt besloten de Buitengewone Algem. Verg. te houden op 20 Februari te Utrecht in de zaal van het Jaarbeurs-restaurant. De Voorzitter deelt

mede, dat met het oog op de groote agenda de vergadering op Zondagmorgen zal moeten worden voortgezet.

5. Voorstellen tot wijziging van Statuten en H. R.

Na eenige discussie worden deze voorstellen met enkele wijzigingen aangenomen.

4. Behandeling ingekomen antwoorden der afdeelingen op de door het D. B. ingezonden rapporten.

a. Rapport Commissie voor Schooltandverzorging.

Naar aanleiding van de vele bezwaren door de verschillende afdeelingen ingediend tegen het instituut der mondverzorgsters, werd door het H. B. een commissie ad hoc benoemd om het vraagstuk der mondverzorgsters opnieuw te bestudeeren en daarover vóór 1 Mei a.s. rapport uit te brengen, welk rapport op de Algemeene Vergadering der Maatschappij in Juni a.s. zal worden behandeld.

b. Rapport Commissie-Nazorg wordt goedgekeurd.

c. Rapport Commissie voor Ziekenfondswezen.

De redactie van het Bindend Besluit wordt na enkele wijzigingen met 2 stemmen tegen, goedgekeurd. Dit rapport zal ter nadere bestudeering aan de Commissie worden teruggezonden.

d. Rapport Commissie Tandtechnikersvraagstuk.

Dit rapport zal, met de door de afdeelingen gemaakte opmerkingen, ter nadere bestudeering aan de Commissie worden teruggezonden.

e. Voorstel Verhouding tot de Tandheekkundigen.

Naar aanleiding van de gemaakte opmerkingen door de afdeelingen, zal de Commissie dit voorstel nog nader bestudeeren en daarover zoo spoedig mogelijk rapport uitbrengen.

Door het late uur bestaat geen gelegenheid meer voor de rondvraag en sluit de Voorzitter om 1 uur, met een woord van dank aan de aanwezigen, de vergadering.

J. A. SALOMONS,

Secretaris.

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ TOT BEVORDERING
DER TANDHEELKUNDE.

Buitengewone Algemeene Vergadering (24e Algemeene vergadering) op Zaterdag en Zondag 20 en 21 Februari 1932 in het Jaarbeurs-restaurant te Utrecht, 's avonds om 8 uur.

Agenda:

Zaterdagavond 8 uur.

1. Opening.
2. Notulen 17e Jaarvergadering (zie T. v. T. October 1931).
3. Ingekomen stukken.
4. Voorstellen tot wijziging van Statuten en Huishoudelijk Reglement. (Zie bijlage).
5. Mededeelingen i. z. het Instituut Mondverzorgsters.
6. Mededeelingen i. z. de verstrekking van tandheelkundige hulp aan de leden van de Ziekteverzekering Maatschappij voor den Burgerstand.
7. Rapport gecombineerde Codificatie- en Technikers-Commissie (zie bijlage 1).
8. Rapport Commissie ter Bestudeering v/h Technikersvraagstuk (zie bijlage 2).

Zondagochtend 10 uur.

9. Rapport Ziekenfonds Commissie (zie bijlage 3).

a. Voorstel Bindend besluit:

Het is den leden niet geoorloofd met een ziekenfonds of met een lichaam, dat aan derden tandheelkundige hulp verschaft of verzekert of met een persoon (of personen), wier praktijk geheel of gedeeltelijk het karakter van een kliniek of een fonds heeft, eenige overeenkomst aan te gaan zonder toestemming van of namens het Hoofdbestuur, terwijl een afschrift van de na verkregen toestemming gesloten overeenkomst zoo spoedig mogelijk aan het H. B. moet worden toegezonden.

b. Voorstel tot het benoemen van een Centrale Ziekenfonds Commissie van 5 leden.

10. Rondvraag.

11. Sluiting.

J. A. SALOMONS,
Secretaris.

Het Hoofdbestuur heeft in zijn vergadering van 12 December, na kennisname van de in de afdeelingen gemaakte opmerkingen, besloten deze rapporten op de Buitengewone Algemeene Vergadering van 20 Februari opnieuw aan de orde te stellen, nadat de bovenbedoelde opmerkingen door de betreffende Commissies zouden zijn onder de oogen gezien.

Deze commissies hebben in een en ander aanleiding gevonden tot het aanbrengen van eenige wijzigingen.

Het D. B. brengt thans deze min of meer gewijzigde rapporten onder de aandacht der leden; kan zich eenstemmig met den inhoud daarvan vereenigen en stelt de vergadering voor, de daarin vervatte voorstellen aan te nemen.

BIJLAGE I.

RAPPORT DER GECOMBINEERDE CODIFICATIE- EN TECHNIKERS-COMMISSIE.

Aan het Hoofdbestuur van de Nederlandsche Maatschappij
tot Bevordering der Tandheelkunde,

Amsterdam.

Naar aanleiding van Uw schrijven van 21 December j.l. begeleiden de de bemerkingen door de verschillende afdelingen gemaakt op ons Rapport van 20 Maart 1931, hebben onze gezamenlijke „Codificatie- en Technikers Commissies” (in hare samenstelling, zooals zij ten vorigen jare U het rapport had uitgebracht) opnieuw vergaderd op 11 Januari j.l.

In deze bijeenkomst werden allereerst de bemerkingen van de Afdelingen Noord-Holland en Zuid-Nederland onder de oogen gezien.

Onze commissies zijn van meening, dat het voor de Maatschappij niet de vraag kan zijn „of de tijd al of niet rijp is voor het nemen van een beslissing”, of dat het overweging kan verdienen „zich geheel afzijdig te houden van de tandheelkundigen” omdat wij door de feitelijke omstandigheden wel worden genoodzaakt, ons standpunt ten deze te bepalen.

Naar aanleiding van de verschillende bemerkingen der andere afdelingen en de besprekingen in de Algemeene Vergadering te Apeldoorn, en rekening houdende met de jongste besprekingen over de tandheelkundigen in de Tweede Kamer, adviseeren onze commissies U thans eenstemmig, het aannemen der volgende verklaring door de a.s. Algemeene Vergadering te bevorderen; waarvoor wij, zooals U zult opmerken, de redactie van het vorige jaar hier en daar hebben gewijzigd:

De Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde,

in Algemeene Vergadering bijeen te Utrecht, op 20 Februari 1932, heeft de verandering besproken in de verstrekking van tandheelkundige hulp in ons land, ten gevolge van de wijzigingen van de wet op de uitoefening der tandheelkunst (24 Juni 1876) van 29 Juni 1925, beoogende het verleenen van bevoegdheid tot uitoefening der volledige tandprothese aan een aantal tandtechnici, en van 30 December 1926 en 18 Mei 1929, beoogende verbetering van de uitvoering van laatstgenoemde wet, waarbij tevens deze personen bevoegd zijn verklaard, den titel van „tandheelkundige” te voeren.

De Algemeene Vergadering heeft hierbij overwogen:

1. Dat de overtuiging, op grond waarvan de Maatschappij zich tegen het verleenen van deze bevoegdheid heeft uitgesproken, (in overeenstemming met den Gezondheidsraad en de Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst), onverzwakt bij haar is blijven bestaan.
2. Dat thans algemeen erkend is, laatstelijk nog in de vergadering der Tweede Kamer door betrokken oud-Ministers, dat, zoowel bij het ontwerpen der wettelijke regeling zelf, als bij de uitvoering daarvan, belangrijke fouten zijn begaan, zoodat de ontstane toestand ongetwijfeld verre afwijkt van den toestand, dien de wetgever van 1925 zich had gedacht.
3. Dat van de betrokken personen, in tegenstelling met artsen, tandartsen, enz. niet de bekende beroepseed is vereischt, en dat voor het verkrijgen van hunne bevoegdheid noch universitair-tandheelkundige opleiding, noch de wettelijk hiervoor vereischte vooropleiding van middelbaar onderwijs gevorderd werd.
4. Dat evenwel rekening dient te worden gehouden met een toestand, waarbij tijdelijk een deel der tandheelkundige verzorging in handen is gekomen van eene categorie van personen, die volgens de wet van 28 April 1913 de bevoegdheid daartoe misten; zij het dan ook, dat dezen niet vergund is, de tandheelkunst uit te oefenen, voor zoover zij valt buiten het begrip „volledige tandprothese”, en zoowel de geschiedenis der totstandkoming van de in den aanhef dezer genoemde wetten als de gronden waarop zij worden voorgesteld, eene verder gaande bevoegdheid uitsluiten.

5. Dat de Maatschappij aandacht aan deze aangelegenheid heeft te schenken, daar zij in hare Statuten als algemeen doel heeft gesteld, de belangen van de tandheelkunde te bevorderen.

De Algemeene Vergadering, overtuigd, dat het in verschillende gevallen noodzakelijk zal zijn, de houding der Maatschappij en van hare leden ten opzichte van „tandheekkundigen” onder de oogen te zien, acht het gewenscht, dat hieraan reeds vooraf leiding wordt gegeven.

Zowel in het algemeen belang, als in het belang van den stand der tandartsen, stelt de Algemeene Vergadering zich daarbij, op grond van de bovengenoemde overwegingen, op het standpunt:

1. dat alles moet worden vermeden, wat een verzet zou beteekenen tegen een toestand, welke, hoewel door ons ontraden en betreurd, door de wet is geschapen;
2. dat er tusschen „tandheekkundigen” en tandartsen niet een dusdanige professioneele verhouding kan bestaan als tusschen tandartsen onderling;
3. dat het in bepaalde gevallen op den weg der Maatschappij kan liggen om hare medewerking te verlenen, opdat ook de arbeid der „tandheekkundigen” zooveel mogelijk aan eene goede uitoefening der tandheekkunst ten goede komt.

De Algemeene Vergadering besluit, dat de besturende colleges der Maatschappij en hare leden zich in alle desbetreffende gevallen, naar de strekking van deze verklaring hebben te richten.

Namens de beide Commissies:

J. SANDERS Ezn.,

Voorzitter.

BIJLAGE 2.

RAPPORT VAN DE COMMISSIE TER BESTUDEERING VAN HET TANDTECHNIKERSVRAAGSTUK.

Onze Commissie was samengesteld uit de heeren Oostingh, Eibrink Jansen, Göttlich onder voorzitterschap van Jan Visser.

Zij vergaderde op verzoek van het Dagelijksch Bestuur met de codificatie-commissie vele malen, inzake het bepalen van de houding der Maatschappij en hare leden ten opzichte van de Tandheelkundigen: (hierover wordt elders reeds uitgebreid rapport uitgebracht) en verder waren hare werkzaamheden er op gericht in grove trekken de wegen uit te stippelen, die zij meent, dat de Maatschappij zal moeten bewandelen om tot oplossing van het tandtechnikersvraagstuk te komen.

Zij stelde zich op het standpunt, dat de Maatschappij in het belang der Tandheelkunde in de eerste plaats moet bevorderen, dat hare leden kunnen beschikken over bekwame technische helpers. Verder, dat zij er naar moet streven, voor de toekomst ten eenen male onmogelijk te maken de zeer ongewenschte toestanden die o.a. door het niet geregeld zijn van de opleiding en de economische belangen van de technikers, in het verleden zijn ontstaan en te bevorderen, dat zij, die opgeleid zijn in de mogelijkheid komen een behoorlijk economisch bestaan te kunnen vinden.

Slechts door bij de technikers liefde voor hun vak aan te kweken, en door er voor te waken, dat het aantal, dat in dat vak wordt opgenomen, niet grooter is, dan waaraan inderdaad behoefte bestaat, zal men kunnen voorkomen dat de wantoestanden van het verleden wederom, zoo niet erger ontstaan.

Bij een gilde van bekwame tandtechnikers, die niet gaan beunhazen op het terrein der tandartsen, heeft de Maatschappij, hebben alle tandartsen, heeft de geheele samenleving groot belang, maar dan moeten ook alle leden der Maatschappij medewerken om deze te verwerven en om ze binnen de grenzen van hun beroep te houden.

In de toekomst geen techniker meer in den mond, ook niet onder leiding of toezicht van den tandarts en daarnaast billijke salarissen in overeenstemming met gebleken bekwaamheid, goede regeling van het dienstverband en de opleiding.

Om aan het bovenstaande practisch uitvoering te geven, geven wij U de volgende maatregelen in overweging:

1. De Maatschappij sluite een collectieve overeenkomst met een vereeniging van loontrekkende tandtechnici, waarin de volgende punten worden uitgewerkt.
  - a. Deze vereeniging zal er voor waken, dat geen harer leden

- zich schuldig maakt aan onbevoegde uitoefening der tandheelkunde.
- b. De Maatschappij zal met deze vereeniging regelingen treffen omtrent salarissen, vacantedagen, vacatiegelden etc. in overeenstemming met de gebleken bekwaamheid en de plaatselijke omstandigheden.
  - c. Deze vereeniging zal te dien einde hare leden in verschillende groepen verdeelen b.v. aankomende, tweede- en eerste tandtechniker, met event. aantekeningen voor bijzondere bekwaamheid op enkele onderdeelen b.v. porceleinwerk, goudwerk, regulatie apparaten etc.
  - d. Deze vereeniging zal *onder toezicht* van de Maatschappij examina afnemen om deze groepen te bepalen, terwijl als overgangsmaatregel in onderling overleg de eerste groepeerings zal worden gemaakt.
  - e. In onderling overleg zullen de exameneischen worden vastgesteld en de vraag onder de oogen gezien, of het aantal, dat tot de examens wordt toegelaten, moet worden beperkt.
  - f. De Maatschappij zal er voor zorg dragen, dat haar leden uitsluitend leden van deze vereeniging of van vereenigingen, die aan dezelfde eischen voldoen, in dienst zullen nemen.
  - g. De Maatschappij zal er voor zorgen, dat haar leden alleen bij die laboratoria laten werken, waar de loontrekkende tandtechnici op dezelfde voorwaarden werken als overeengekomen met deze vereeniging.
  - h. De Maatschappij zal, zoo gewenscht, medewerken tot het verstrekken van een opleiding.
  - i. Geschillen inzake deze overeenkomst zullen worden onderworpen aan een van te voren aan te wijzen scheidsgerecht.
2. De Maatschappij stelle een lijst samen van laboratoria, die aan nader vast te stellen eischen voldoen.
  3. Geven wij U in overweging, maatregelen te treffen om van ieder lid der Maatschappij opgave te verkrijgen van den naam en de arbeidsvoorwaarden van den technicus of de technici bij hen in dienstbetrekking, of gegevens omtrent het laboratorium waar zij hun werk doen vervaardigen.

Veel zal afhangen van een goede uitwerking van deze punten en van de *volledige* medewerking van alle collega's, maar wij vertrouwen, dat ons inzicht door U en door het meerendeel onzer collega's zal worden gedeeld, en dat nu de tijd is aangebroken om de handen ineen te slaan en eensgezind die maatregelen te treffen, waardoor het mogelijk zal zijn dit vraagstuk afdoend en in het belang der tandheelkunde op te lossen.

De Commissie voornoemd.

Het Hoofdbestuur gaat met den inhoud van dit rapport accoord, doch stelt voor hieraan toe te voegen:

Mocht onverhoopt blijken, dat het sluiten van een collectieve overeenkomst met een organisatie van tandtechnici onmogelijk is, dan neme de Maatschappij alle maatregelen, om de hierboven aangeduide beginselen zoo snel mogelijk zelfstandig door te zetten.

Verder stelt het H.B. voor, wanneer dit rapport door de vergadering is aanvaard, de Commissie opdracht te geven, zoo spoedig mogelijk, op de basis van dit rapport de noodige stappen te doen, om tot praktische resultaten te komen.

BIJLAGE 3.

RAPPORT CENTRALE ZIEKENFONDS-COMMISSIE.

Aangezien aan de Centrale Ziekenfonds Commissie opgedragen werd niet alleen bestudeering van het vraagstuk der „hulpverschaffing aan onze niet-particuliere patienten”, maar tevens onze Maatschappij te adviseeren aangaande door haar te nemen maatregelen te dezen aanzien, heeft de Commissie zich bij hare besprekingen doen leiden door de overtuiging, dat het overeenkomstig art. 2 harer Statuten inderdaad tot de taak der Maatschappij behoort aan een eventueele oplossing van dit vraagstuk krachtig mede te werken. Deze opvatting van de taak der Maatschappij brengt naar het oordeel der Commissie mede:

- I. Dat onze Maatschappij in de eerste plaats hare leden ervan heeft te doordringen, dat ieder beoefenaar van ons beroep dient mede te werken aan de oplossing van het vraagstuk eener rationeele hulpvoorziening voor onze niet-particuliere patiënten.

- II. Om dit te bereiken, zal onze Maatschappij steeds hebben te onderzoeken en aan te geven, wat — naar gelang van plaats, tijd en omstandigheden — den aard dier hulpvoorziening en de minimum-remuneratie zoo zuiver mogelijk benadert.
- III. Aangezien het uitsluitend aan de tandheeskundige professie staat den aard der hulpvoorziening te bepalen, en zij bij de verzorging harer niet-particuliere patienten zich ongetwijfeld aan een minimum-remuneratie zal willen houden, daar ligt het op den weg onzer Maatschappij om dan ook zoowel de overheid — die het meerendeel onzer niet-particuliere patienten tot het lidmaatschap van een ziekenfonds verplicht — als de ziekenfondsbesturen en dergelijken, — die door die verplichting zich geplaats zien voor de verschaffing ook van tandheeskundige hulp — zoo spoedig en zoo volledig mogelijk in te lichten omtrent de mogelijkheid eener systematische, rationeele verzorging onzer niet-particuliere patienten.
- IV. Zoolang en voorzoover er patienten zijn, voor wie in of buiten de ziekenfondsen en de particuliere praktijk systematische, rationeele tandheeskundige behandeling niet beschikbaar is, trachte onze Maatschappij middelen te beramen en maatregelen te treffen, die er toe kunnen leiden, dat in deze behoefte aan rationeele hulp ter hunner plaatse worde voorzien.
- V. Indien ziekenfondsbesturen, of één of meer tandartsen of anderen, alleen of gezamenlijk, systematische rationeele tandheeskundige hulp voor bepaalde groepen van niet-particuliere patienten beschikbaar willen stellen, dan verklare onze Maatschappij zich bereid nauwkeurig ervoor te waken, dat zoowel de aard dier hulpverschaffing als de remuneratie door haar in goede banen geleid en gehouden worde.
- Ad. I: Om hare leden ervan te doordringen, dat inderdaad ieder beoefenaar van ons beroep dient mede te werken aan de oplossing van dit vraagstuk, verdient het naar de meening der Commissie aanbeveling op systematische wijze propaganda en voorlichting aan haar leden te verschaffen in zake hiermee samenhangende vraag-

stukken (Schooltandverzorging, „nazorg”, ziekenfondswezen, kliniekwezen, enz.).

Om dit te bereiken zal de Maatschappij o.a. ervoor dienen te zorgen, dat in Maatschappij-verband schooltandartsen en ziekenfondstandartsen gelegenheid krijgen op geregelde tijden onderling zich te verstaan en daardoor invloed uit te oefenen op de beraadslagingen en de besluiten der Maatschappij.

Ad. II: Is de commissie unaniem tot de overtuiging gekomen:

1e. dat het onder de huidige omstandigheden (verwaarloosde toestand van de gebitten) *mogelijk noch wenschelijk* is naar *volledige* hulp aan N. P. P. te streven.

2e. dat het onder de huidige omstandigheden wel *mogelijk en wenschelijk* is aan N. P. P. *beperkte* hulp te verschaffen.

Naar het eenstemmig oordeel der Commissie zal onder deze beperkte hulp moeten worden verstaan:

- a. het wegnemen van pijn.
- b. het verwijderen van alle elementen, die met eenvoudige middelen niet behouden kunnen worden.
- c. het verrichten van mondreiniging en het geven van instructies over mondverzorging.
- d. gebitssaneering door eenvoudige middelen (wortelkanaalbehandeling slechts in hooge uitzonderingsgevallen).
- e. herstel kauwfunctie (door plaatprothese).

Daarbij zal er naar moeten worden gestreefd, dat hulp *b* pas zal worden verstrekt als hulp *a* gegeven is, hulp *e* als hulp *b* gegeven is, enz., dus *systematische, rationeele behandeling*. Dit geldt in de eerste

plaats van de groep van N. P. P. beneden de welstandsgrens voor wettelijk verplicht gestelde ziekteverzekering, overeenkomstig de op 1 Maart 1930 in werking getreden Ziektewet. Evenzeer geldt dit voor die categorie van patienten, die wel boven deze welstandsgrens uitgaan, maar toch om allerlei redenen niet van de particuliere praktijk gebruik kunnen maken.

Bij de bepaling der remuneratie zal naar een redelijk inkomen voor den tandarts gestreefd moeten worden, waarvan hij, eventueel bij vol bezetten tijd, dus zonder particuliere praktijk, met zijn gezin zou kunnen bestaan. Ter verkrijging der hiervoor benodigde statistische gegevens hebbe de Maatschappij een doeltreffende administratie te ontwerpen, controle- en geschillencommissies in te stellen en vrije tandartsen-keuze voor te staan.

Ad. III: Ten einde de overheid, ziekenfondsbesturen en dergelijken zoo spoedig en volledig mogelijk te kunnen inlichten omtrent deze mogelijkheid eener systematische, rationeele verzorging onzer niet-particuliere patienten, besluite de Maatschappij tot uitgave van een daartoe dienend geschrift.

Ad. IV: Mocht een ziekenfonds of daarmede gelijk te stellen lichaam er nog niet toe willen overgaan, de tandheekundige verzorging harer ingeschrevenen op de boven uiteengezette en door onze Maatschappij zorgvuldig gecontroleerde, systematische en rationeele wijze in te voeren, dan ligt het op den weg der plaatselijke aldaar gevestigde tandartsen te overwegen, op welke wijze zij dan deze goede tandheekundige hulp toch bereikbaar kunnen maken voor hun niet-particuliere patienten, die daarvan nog in hun ziekenfonds verstoken blijven, of die buiten het ziekenfonds vallen.

In plaatsen met schooltandverzorging zal de „nazorg” der schoolkinderen automatisch zich aanpassen

aan het systematisch-rationeel behandelingsstelsel, hulp *c* en *d*, dat boven uiteengezet werd. Heeft een ziekenfonds dit stelsel ingevoerd, dan vindt daar dus ook deze na-zorg plaats. In het tegenovergestelde geval is wellicht toch het ziekenfondsbestuur al wel te overtuigen van de noodzakelijkheid, speciaal aandacht te schenken aan deze prophylactische verzorging harer jonge leden.

- Ad. V: Het wil der Commissie voorkomen, dat de te benoemen commissie van 5 (teneinde te zorgen voor een juiste regeling gebaseerd op de in dit Rapport beschreven principes) zich in verbinding zal hebben te stellen met de daarvoor in aanmerking komende corporaties of personen, als de Mij. van Geneeskunst, Zfs. besturen, Zfs. tandartsen, schooltandartsen en dergelijken.

In gevallen, waarin de Maatschappij nog niet erin mocht slagen tot samenwerking in dezen zin met een ziekenfonds of derg. te geraken, en een lid der Mij. persoonlijk een overeenkomst met dit ziekenfonds zou wenschen aan te gaan, zal deze betreffende collega daartoe toch de toestemming van of namens het hoofdbestuur behoeven. Deze toestemming zal niet gegeven kunnen worden, indien de te sluiten overeenkomst niet tenminste voldoet aan de minimum eischen in zake behandeling der patienten en de controle der Mij.

Voor de Centrale Ziekenfonds Commissie,

W. A. BECKER, *Voorzitter.*

J. A. SALOMONS, *Secretaris.*

Amsterdam, Januari 1932.

Toelichting.

Naar aanleiding van de opmerkingen in de verschillende afdelingen gemaakt, betreffende het rapport Ziekenfonds-commissie, zooals het zou luiden na de bemerkings der Algem. Verg. te Apeldoorn, heeft de Commissie het voorstel Gelderland betr. sub *b* overgenomen.

Wijders adviseert de Commissie, indien nu het rapport, zonder belangrijke wijzigingen door de Alg. Verg. van Februari 1932 mocht worden aangenomen, de definitieve Centrale Ziekenfonds Commissie te doen benoemen door de Alg. Verg., aangezien het persoonlijk element hierin een belangrijke factor is.

Tevens stelt zij voor de plaatselijke regelingen te doen geschieden door afdelingscommissies, die door de afdelingen zullen worden gekozen.

Teneinde zoo kort en duidelijk mogelijk het standpunt der commissie aan te geven in algemeene lijnen, waar het op de praktische tenuitvoerlegging aankomt van de beginselen van het rapport, volge hier een leidraad.

Er worde hierbij opgemerkt, dat één der 4 leden, collega Berkenbosch Berendş zich hiermede niet kon vereenigen en bij afzonderlijke nota zijn standpunt zal uiteenzetten.

1. De Maatij. keure slechts contracten goed, of geve slechts toestemming tot het aangaan van een overeenkomst, waarin is vastgelegd:
  - a. Een streven naar systematisch rationeele behandelingswijze.
  - b. Mij. contrôle en administratie.
2. Er worde vrije tandartsenkeuze zoo veel mogelijk bevorderd.
3. Huisbehandeling heeft de voorkeur boven kliniekbehandeling.
4. Waar kliniekbehandeling plaats vindt, zulks bij voorkeur in eigen beheer, doch anders met vertegenwoordiging in het bestuur, c.q. Mij. arbitrage en toezicht.
5. De regeling van het honorarium worde voor elk geval overgelaten aan de Commissie, in overleg met de betrokken tandarts(en) en gezien de plaatselijke toestanden.
6. Bij kliniekbehandeling zij er een aparte administratie van de tandheelkunde, waarbij het Ziekenfonds geen finantieel voordeel mag trekken uit de prothese inkomsten.
7. De praktische uitvoering geschiedde door de afdelingscommissie onder goedkeuring van de Centrale Commissie.

J. A. SALOMONS, Secretaris.

Het D.B. adviseert de vergadering dit Rapport der Centrale Ziekenfonds Commissie, zoowel als de voorstellen uit de toelichting, te aanvaarden.

MINDERHEIDSNOTA.

*Aan de Algemeene Vergadering der Ned. Mij.
tot Bevordering der Tandheelkunde.*

Geachte Collegae,

In opdracht van de Algemeene Vergadering, gehouden te Apeldoorn, 26—27 Juni 1931, heeft de voorloopige Zfds. Comm. zich bezig gehouden, om de in die Vergadering, met bijna algemeene stemmen aangenomen richtlijnen (inzake het Ziekenfondswezen) praktisch uitvoerbaar te maken.

Bij bestudeering en bespreking van verschillende vraagstukken, kwamen telkens dusdanige meningsverschillen aan den dag, dat het niet mogelijk bleek één unaniem Rapport samen te stellen.

Daarom neemt ondergeteekende, als minderheid, de vrijheid zijne ideeën, omtrent het te volgen werkprogram, in 't kort U voor te leggen.

De Mij. — in dezen vertegenwoordigd door de „Centrale Zfds. Comm.” — sluite niet anders dan collectieve contracten (waarin persoonlijk contract wordt opgenomen) met de Zfds. Besturen of overeenkomstige Lichamen of Personen, en wel op de navolgende voorwaarden:

- 1e. de Aard der behandeling zij overeenkomstig N. P. P. Rapport.
- 2e. Vrije tandartsen-keuze zij gewaarborgd.
- 3e. de tandarts is verplicht de centrale lijsten der Mij. nauwkeurig in te vullen, en tijdig te verzenden, zoowel aan de Mij. als aan het Zfds. Bestuur of dgl.
- 4e. De Mij. drage zorg voor Contrôle.
- 5e. De Mij. regele in overleg met de Zfds. Besturen de Arbitrage.

- 6e. het Honorarium van den tandarts worde door de Alg. Verg. vastgesteld.
- 7e. de Prothese-regeling zij overeenkomstig de, in de Afdeeling Gelderland sedert vele jaren geldende.
- 8e. waar Kliniek-behandeling noodzakelijk is, zij de exploitatie in handen der professie.

Het Blindend Besluit luide als volgt:

Het is den Leden der Mij. niet geoorloofd met een Ziekenfonds of Lichaam of Persoon, welke aan derden tandheerkundige hulp verschaft of verzekert, eenige verbintenis aan te gaan, zonder toestemming der „Centrale Zfds.-Commissie.”

Teneinde spoedig tot resultaat te komen:

- A. Benoeme deze Alg. Verg. eene definitieve „Centrale Zfds. Comm.’ bestaande uit 5 leden, en geve haar volmacht, namens de Mij. in dezen op te treden.
- B. Benoeme elke Afdeeling een „Afd. Zfds. Comm.” bestaande uit minstens 2 Leden.
- C. In overleg met, en met goedkeuring van de Centrale Zfds. Comm. diene de practische uitvoering te geschieden door de Afd. Zfds. Comm.

Teneinde niet te worden misverstaan, zij hieraan toegevoegd, dat de „voorwaarden,” genoemd hierboven van toepassing, dienen te zijn bij het sluiten van *nieuwe contracten*.

Daarnaast zal de Centrale Comm., na zich volledig op de hoogte te hebben gesteld omtrent den aard, den duur, enz. der loopende overeenkomsten, hebben na te gaan, welke gewijzigd en welke geheel vervangen dienen te worden.

Dat zulks met de noodige tact moet geschieden, spreekt wel van zelf.

Met collegialen groet,

J. BERKENBOSCH BERENDS.